

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLAD DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

26. decembar 2022 – 6. januar 2023.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Januar 2023.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 06.01.2023	Promena	
			2w	YoY
S&P 500	SAD	3.895,08	1,31%	-17,06%
Dow Jones Industrial	SAD	33.630,61	1,29%	-7,19%
NASDAQ	SAD	10.569,29	0,68%	-29,92%
Dax 30	Nemačka	14.610,02	4,80%	-8,98%
CAC 40	Francuska	6.860,95	5,47%	-5,36%
FTSE 100	Velika Britanija	7.699,49	3,03%	3,34%
NIKKEI 225	Japan	25.973,85	-1,00%	-8,82%
Shanghai Composite	Kina	3.157,64	3,67%	-11,95%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

		Nivo prinosa	Promena u b.p.	
			2w	YoY
Nemačka	2y	2,57%	-5,1	317,2
	10y	2,21%	-18,6	226,8
Francuska	2y	2,67%	9,7	333,2
	10y	2,72%	-20,9	245,6
Španija	2y	2,82%	2,0	340,6
	10y	3,26%	-19,7	264,1
Italija	2y	3,01%	-12,5	306,9
	10y	4,21%	-27,9	294,1
UK	2y	3,44%	-16,9	262,5
	10y	3,47%	-16,5	231,6
SAD	2y	4,32%	-0,6	345,1
	10y	3,56%	-18,9	183,9
Kanada	2y	3,97%	3,6	289,3
	10y	3,09%	-7,7	139,0
Japan	2y	0,02%	1,8	10,4
	10y	0,50%	12,3	37,8

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na FX tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	2w	YoY			2w	YoY	
EUR/USD	1,0530	0,16%	-6,78%	USD/EUR	0,9401	-0,15%	6,19%
EUR/GBP	0,8844	-0,11%	5,93%	USD/GBP	0,8275	-0,27%	11,96%
EUR/CHF	0,9857	-0,35%	-5,20%	USD/CHF	0,9283	-0,49%	0,85%
EUR/JPY	140,31	-0,43%	7,25%	USD/JPY	132,11	-0,58%	14,07%
EUR/CAD	1,4298	-0,90%	-0,48%	USD/CAD	1,3443	-1,05%	5,69%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.	
		2w	YoY		2w	YoY		2w	YoY		2w	YoY
O/N	1,90%	-0,9	247,6	4,31%	1,0	426,0	3,43%	-0,1	323,3	0,95%	-1,1	165,5
1M	1,90%	-0,6	247,4	4,41%	9,0	435,7	3,49%	5,2	326,9	0,82%	20,3	152,5
3M	2,25%	11,3	282,8	4,66%	10,6	455,1	3,79%	9,7	342,3	0,58%	7,1	128,3
6M	2,81%	10,4	333,9	4,86%	12,8	464,5	4,08%	1,4	354,6	0,24%	8,0	94,8
12M	3,33%	9,0	382,4	4,97%	17,0	454,7	4,37%	-8,5	356,7	-0,20%	5,9	51,5

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti.

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q1 (u %)
Evropska centralna banka	2,00*	0,50	15.12.22	02.02.23	2,75
Federalne rezerve SAD	4,25-4,50	0,50	14.12.22.	01.02.23	4,75-5,00
Banka Engleske	3,50	0,50	15.12.22	02.02.23	4,25
Banka Kanade	4,25	0,50	07.12.22	25.01.23	4,50
Švajcarska nacionalna banka	1,00	0,50	15.12.22.	23.03.23	1,50

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 2,50%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je ojačao za 0,16% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,0484 do 1,0711 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0530 do 1,0711 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Prvu nedelju izveštajnog perioda, ujedno i poslednju nedelju u 2022. godini, obeležila je smanjena likvidnost i obim trgovanja između božićnih i novogodišnjih praznika. Kurs EUR/USD se u prvoj polovini nedelje kretao u relativno uskom rasponu, oko nivoa na kome je završio prethodni period. S obzirom na to da nije bilo objava značajnijih ekonomskih pokazatelja, ovu nedelju obeležile su vesti o novom popuštanju izuzetno restriktivnih kovid mera u Kini. Međutim, prvobitni optimizam u pogledu ponovnog otvaranja Kine nakon tri godine strogih ograničenja ublažen je naglim porastom infekcija i straha od mogućih novih sojeva virusa korona, koji bi ponovo mogli da poremete globalni oporavak. Zemlje poput SAD, Japana i Indije saopštile su da će uvesti obavezno testiranje na virus korona za putnike koji dolaze iz Kine. **Evro je ojačao u drugoj polovini nedelje**, usled veće sklonosti za prihvatanje rizika na tržištu nakon vesti da kod putnika iz Kine koji su doleteli u Italiju za praznike, nakon detaljnog testiranja, nisu detektovani novi sojevi virusa korona.

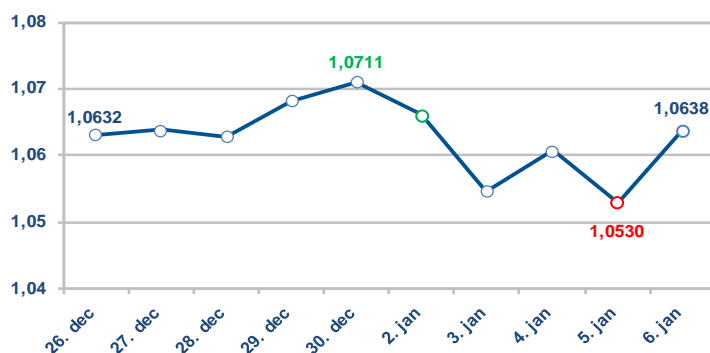
Kurs EUR/USD je poslednju nedelju 2022. godine završio na nivou od 1,0711 američkih dolara za evro (maksimalna vrednost za čitav izveštajni period), što je nedeljni rast od 0,85%. Tokom 2022. godine evro je prema dolaru oslabio za oko 6% pod uticajem rata u Ukrajini, slabijeg privrednog rasta zone evra i restriktivnije monetarne politike FED-a u odnosu na ECB.

U izveštajnom periodu evro je ojačao prema dolaru za 0,16%.

Druge nedelje izveštajnog perioda fokus tržišnih učesnika bio je na ekonomskim podacima iz Evrope i SAD i zapisniku s poslednjeg sastanka FED-a. U prvoj polovini nedelje evro je oslabio prema dolaru, naročito u utorak, nakon objavljivanja podataka o inflaciji u Nemačkoj za decembar, koji su bili ispod očekivanja. Sredinom nedelje dolar je oslabio nakon što zapisnik sa sastanka FED-a u decembru nije doneo iznenađenja ili nove informacije o veličini očekivanog povećanja stope u februaru. Podaci u sredu pokazali su da je broj otvorenih radnih mesta u SAD u novembru pao manje nego što se očekivalo.

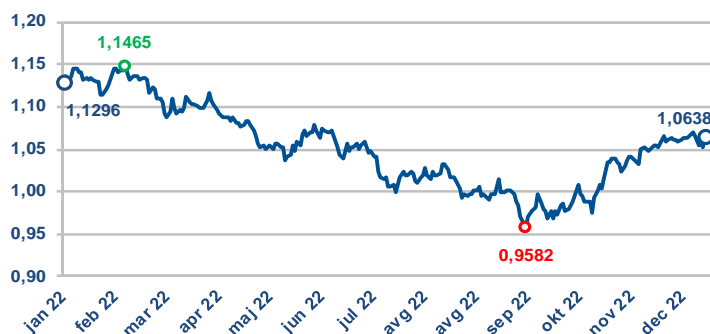
U četvrtak je dolar dostigao najviši nivo u poslednje četiri nedelje, nakon što su podaci ukazali na snažno tržište rada, podržavajući izgleda da bi FED mogao da održi tempo agresivnog povećanja kamatnih stopa. Zaposlenost u privatnom sektoru porasla je za 235.000 radnih mesta prošlog meseca, pokazao je nacionalni izveštaj o zapošljavanju ADP-a, dan pre objavljivanja decembarskog izveštaja o zapošljavanju van sektora poljoprivrede (NFP). Odvojeno, broj Amerikanaca koji su podneli nove zahteve za beneficije za nezaposlene pao je na najniži nivo za tri meseca prošle nedelje, dok su otpuštanja pala za 43% u decembru.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

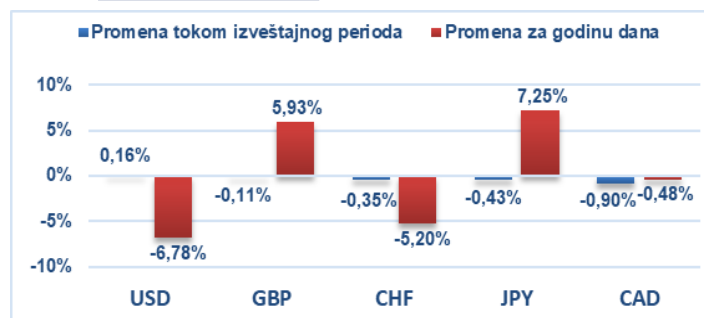
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra u odnosu na odabrane valute

Izvor: Bloomberg.

U petak je najpre nastavljeno jačanje dolara, kada je valutni par dostigao nivo od 1,0484, što je najniži nivo u posmatranom periodu. Međutim, evro je snažno ojačao pred kraj dana, nakon što su podaci o zapošljavanju u SAD pokazali dobru, ali ne preterano snažnu sliku tržišta rada u decembru usled usporavanja rasta zarada, dok je poseban izveštaj pokazao da se aktivnost uslužne industrije u SAD smanjila prvi put u više od dve i po godine tog meseca. Uprkos jačanju krajem druge nedelje, evro je na nedeljnom nivou oslabio za 0,68%, ali je na nivou izveštajnog perioda od dve nedelje blago ojačao prema dolaru.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0638 američkih dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD su tokom izveštajnog perioda znatnije smanjeni kod HoV dužih ročnosti, dok su kod instrumenata ročnosti do šest meseci povećani, tako da je povećana inverzije krive. Prinos dvogodišnje obveznice ostao je na skoro istom nivou (4,32%), dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 19 b.p. (na 3,56%).

Rast prinosa, koji je beležen krajem prethodne i početkom ove godine, obrisan je nakon objave podataka o usporavanju rasta zarada i očekivanom usporavanju rasta (pa i kontrakcije) ekonomske aktivnosti, a uprkos signalima FED-a o nastavku snažnog pooštrevanja monetarne politike, koji su u uslovima smanjene likvidnosti podstakli rast prinosa krajem decembra.

Više zvaničnika FED-a izjavilo je da očekuje da će FED nastaviti da povećava referentnu kamatnu stopu i na narednim sastancima, sve dok ne bude uveren da je stopa inflacije u SAD dostigla vrhunac, odnosno da će biti potrebno povećanje na nivo od preko 5,0% i da se tu zadrži duže vreme.

ISM indeks proizvodnog sektora SAD u decembru je imao vrednost od 48,4, nešto ispod očekivanja (48,5) i vrednosti u novembru (49,0). Indeks je zabeležio pad šesti put u poslednjih sedam meseci i nalazi se u zoni kontrakcije drugi mesec zaredom, nakon što se u novembru našao u toj zoni prvi put od maja 2020. godine (na početku epidemije), a podaci ukazuju na slabu tražnju i nastavak dezinflacionih trendova u ovom sektoru. Rast je ostvaren kod samo dve grane, od ukupno 18, u okviru ovog sektora.

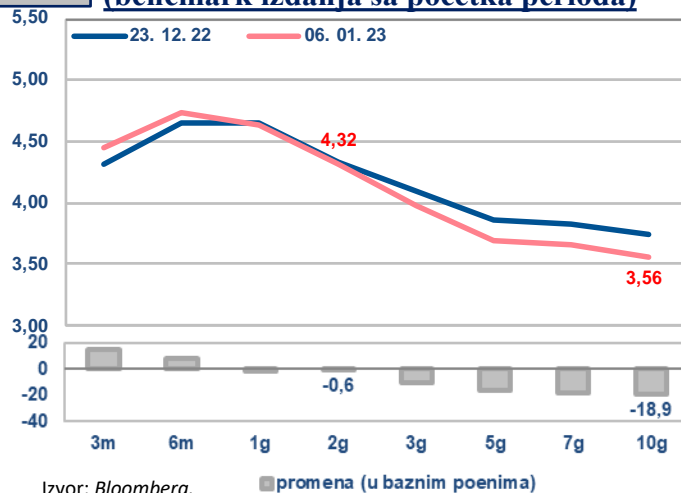
ISM indeks uslužnog sektora SAD za decembar je smanjen na čak 49,6 sa 56,5 u novembru, dok je očekivano 55,0. U decembru je 11 od ukupno 18 industrija u okviru ovog sektora zabeležilo rast, dok je šest industrija iskazalo pad. Neočekivano pogoršanje ISM indeksa usluga ispod granice od 50, koja razdvaja ekspanziju od kontrakcije, znak je da povećanja referentne kamatne stope FED-a počinju da daju efekta. Hlađenje tražnje je evidentno u cenama koje su znatno usporile rast, što je ohrabrujući znak za inflaciju usluga.

ISM indeksi ukazuju na kontrakciju ekonomske aktivnosti, kao posledica smanjenja tražnje.

Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede (*Non-Farm Payrolls – NFP*) u decembru je povećan za 223 hiljade u odnosu na prethodni mesec, što je iznad očekivanja (205 hiljada), dok je podatak za novembar revidiran blago naniže, sa 263 hiljade na 256 hiljada. Najveći rast zaposlenosti ostvaren je u privatnom sektoru (220 hiljada), a rast su zabeležili i proizvodni i uslužni sektor. Podaci prikupljeni anketom pojedinaca (*household survey*) ukazuju na još snažniji rast broja zaposlenih – od 717 hiljada tokom decembra, premašivši povećanje od 439 hiljada radne snage, a prilagođeno za metodologiju koja se koristi kod prikupljanja podataka od poslodavaca (*establishment survey*) rast iznosi 826 hiljada. Ovi podaci uticali su na to da stopa nezaposlenosti bude smanjena na 3,5%, sa 3,6% u prethodnom mesecu (revidirano sa 3,7%), dok je stopa participacije povećana za 0,2 p.p., na 62,3%. Rast zarada (po radnom satu) usporio je na 0,3% u odnosu na prethodni mesec, sa 0,4% u novembru (revidirano sa 0,6%), odnosno na 4,6% u odnosu na isti mesec prošle godine, nakon 4,8% u novembru (revidirano sa 5,1%), ali je i dalje znatno iznad nivoa koji je održiv, odnosno koji je u skladu sa stopom inflacije blizu ciljanog nivoa.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja sa početka perioda)

1.10

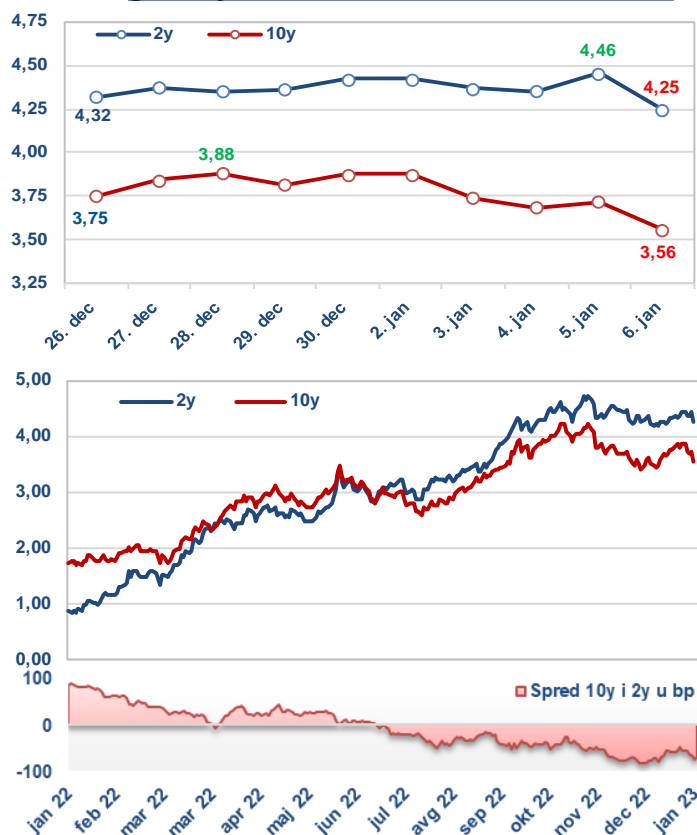
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede, u 000 (NFP)	Dec	205	223	256
ISM indeks proizvodnog sektora	Dec	48,5	48,4	49,0
ISM indeks uslužnog sektora	Dec	55,0	49,6	56,5

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica porasli su na delu krive do jedne godine, dok su na delu krive od dve godine i duže smanjeni. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 5 b.p., na 2,57%, a prinos desetogodišnje obveznice za oko 19 b.p., na 2,21%.

Prinosi na dužim ročnostima smanjeni su pre svega u drugoj polovini izveštajnog perioda, nakon objavljivanja podataka o inflaciji, koji su bili ispod očekivanja. Prinosi nemačkih državnih obveznica zabeležili su najveći pad u prvoj nedelji u godini od 1977. godine i najveći nedeljni pad od novembra 2011. godine (prinos desetogodišnje obveznice smanjen je za 36 b.p.).

Inflacija u zoni evra iznosi 9,2% u decembru, ispod 10,1%, koliko je iznosila u novembru, dok je bazna inflacija povećana na novi maksimum i iznosi 5,2%. Na pad ukupne inflacije najviše je uticao manji doprinos energenata, uz godišnji rast od 25,7% (nakon rasta od 34,9% prethodnog meseca), dok je rast cena hrane iznosio 13,8% (prethodno 13,6%). Iako bi u januaru inflacija mogla dodatno da se poveća, nakon toga očekuje se usporavanje ukupne inflacije, što će povećati spekulacije tržišnih učesnika u vezi sa skorijim zaustavljanjem povećanja kamatnih stopa. Ipak, rast bazne inflacije ukazuje na to da bi povišena inflacija mogla da se zadrži u dužem periodu, što će uticati na ECB da nastavi sa zatezanjem monetarne politike.

Stopa inflacije u Nemačkoj, merena harmonizovanim indeksom potrošačkih cena, prema preliminarnim informacijama, u decembru je smanjena na 9,6% na godišnjem nivou, sa 11,3% u novembru, i bila je ispod očekivanja (10,2%), dok je na mesečnom nivou iznosila -1,2% (očekivano -0,8%, prethodno 0,0%). Inflacija u Nemačkoj je naglo smanjena uglavnom zbog toga što je vlada u decembru preuzela mesečne uplate za gas za mnoge građane. **Inflacija u Francuskoj** u decembru je smanjena sa 7,1% na 6,7% (uz mesečni pad cena od 0,1%), uz sporiji rast cena energenata i cena u oblasti usluga, dok je očekivano bilo ubrzanje inflacije, jer je vlada počela da ukida popuste za gorivo.

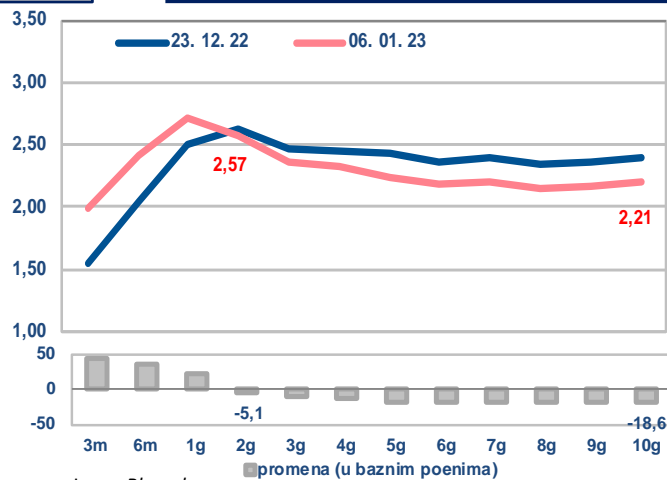
Stopa inflacije u zoni evra smanjena je na 9,2% u decembru, sa 10,1%, koliko je iznosila u novembru.

Guverner francuske centralne banke Vileroa de Galo rekao je da očekuje da će ECB završiti ciklus povećanja kamatnih stopa do leta ove godine, nakon čega bi stope na tom nivou mogle da ostanu neko vreme, odnosno koliko bude trebalo, kako bi obuzdala visoku inflaciju. Tempo povećanja u narednom periodu zavisice od ekonomskih podataka. Rekao je da je pad inflacije u Francuskoj u decembru ohrabrujuća vest, ali ne i dovoljna.

Indikator ekonomskog sentimenta (ESI) u decembru je povećan drugi mesec zaredom u EU (+1,5 poena, na 94,2) i u zoni evra (+1,8 poena, na 95,8). Indikator očekivanja zaposlenosti (EEI) nije znatnije promenjen i iznad je dugoročnog proseka (-0,4 poena, na 105,9 u EU, i nepromenjen 107,3 u zoni evra). U EU, povećanje indeksa ESI u decembru bilo je podstaknuto rastom u svim sektorima, posebno u maloprodaji, uslugama i poverenju potrošača. Među najvećim ekonomijama EU, ESI je povećan u Nemačkoj (+2,0) i Španiji (+1,9), dok je u Francuskoj smanjen (-1,3).

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke u % (benčmark izdanja sa početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.13

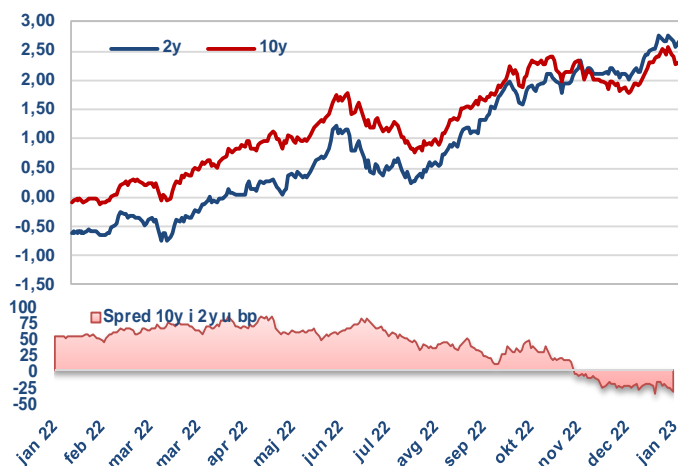
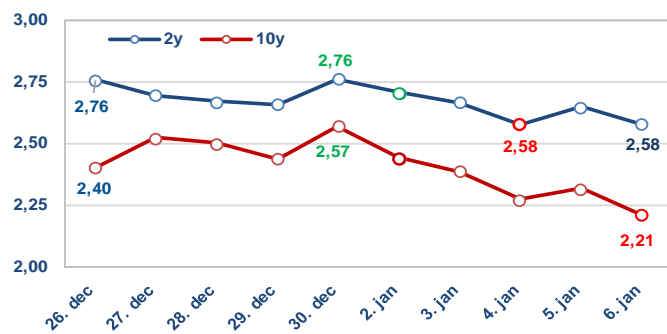
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa inflacije, G/G, zona evra, preliminarno	Dec	9,5%	9,2%	10,1%
Indikator ekonomskog sentimenta, zona evra	Dec	94,7	95,8	94,0
Kompozitni PMI indeks, zona evra, finalno	Dec	48,8	49,3	48,8

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

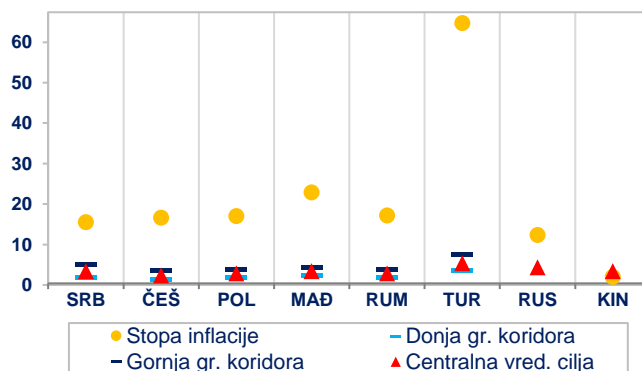
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (Q1, %)*
Srbija (NBS)	5,00	0,50	8.12.22	12.1.23	-
Češka (CNB)	7,00	1,25	22.6.22	2.2.23	7,15
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7.9.22	8.2.23	6,75
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27.9.22	24.1.23	13,00
Rumunija (NBR)	7,00**	0,25	10.1.23	9.2.23	7,05
Turska (CBRT)	9,00	-1,50	24.11.22	19.1.23	9,00
Rusija (CBR)	7,50	-0,50	16.9.22	10.2.23	7,45
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23.10.15	n/a	4,30

Izvor: Bloomberg / * T1 2023. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa. ** Promena je nastala nakon izveštajnog perioda i biće obuhvaćena narednim nedeljnim izveštajem.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg / sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Poljske (NBP) na sastanku Monetarnog odbora 4. januara zadržala je referentnu stopu na nepromenjenom nivou od 6,75%, što je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika. Ovo predstavlja četvrti uzastopni sastanak na kom je referentna stopa NBP-a zadržana na nepromenjenom nivou. U saopštenju se navodi da će dosadašnje pooštavanje monetarnih uslova u kombinaciji sa eksternim kretanjima uticati na smanjenje stope inflacije u Poljskoj. Stopa inflacije u Poljskoj je, prema preliminarnoj proceni za decembar, iznosila 16,6% YoY (0,2% MoM), što je ispod očekivanja tržišnih učesnika od 17,4% YoY, kao i ispod podatka iz novembra (17,5% YoY).

Stopa inflacije u Turskoj je u decembru 2022. godine iznosila 64,3% YoY (1,2% MoM), što je znatno ispod podatka iz novembra od 84,4% YoY, kao i ispod očekivanja tržišnih učesnika (66,7% YoY). Bazna inflacija u Turskoj iznosila je 51,9% YoY. Na smanjenje stope inflacije u Turskoj u najvećoj meri je uticao efekat baze (usled značajnog povećanja inflacije u decembru 2021. godine).

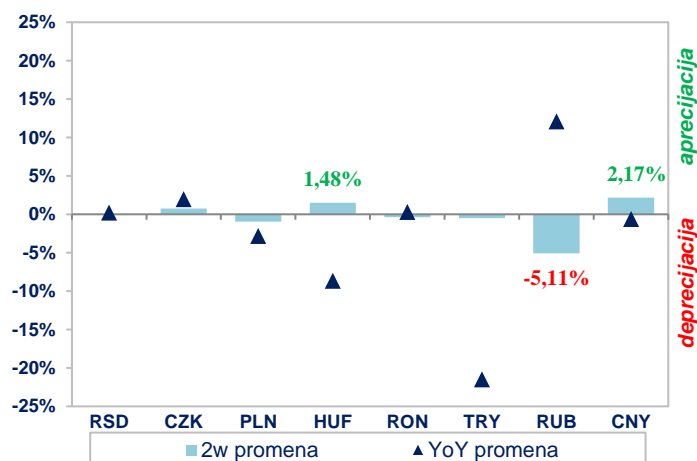
Stopa rasta industrijske proizvodnje u Rusiji je u novembru bila na nivou od -1,8% YoY (1,6% MoM), pri čemu je na njeno smanjenje na godišnjem nivou u najvećoj meri uticalo smanjenje proizvodnje u sektoru snabdevanja vodom (-10,7% YoY), kao i u rudarskom (-2,2% YoY) i prerađivačkom sektoru (-1,7% YoY).

Mađarska je 4. januara realizovala emisiju evroobveznica u dolarima ročnosti pet, deset i trideset godina (dospeće 2028, 2032. i 2052) u ukupnom iznosu od 4,25 mlrd dolara, po stopama prinosa od 6,273%, 6,501% i 7,097%, respektivno. Navodi se da će deo sredstava biti iskorišćen za reotkup dolarskih evroobveznica sa dospećem 2023. i 2024. godine, dok će ostatak biti iskorišćen za opšte svrhe finansiranja.

Rumunija je 5. januara realizovala emisiju evroobveznica u dolarima ročnosti pet, deset i trideset godina (dospeće 2028, 2033. i 2053) u ukupnom iznosu od 3,75 mlrd dolara, po stopama prinosa od 6,715%, 7,22 i 7,671%, respektivno. U poređenju sa Mađarskom, Rumunija se zadužila po nepovoljnijim uslovima (ročnost pet godina: +44 b.p, deset godina: +72 b.p, trideset godina: +57 b.p.). Rumunija planira ove godine da prikupi oko 8,5 mlrd evra na međunarodnom tržištu kako bi pokrila deo svojih potreba za finansiranjem, koje se procenjuju na nivou od oko 33 mlrd evra (premašile inicijalnu prognozu od oko 29 mlrd evra).

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (ročnost približna 10G)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		2w	YoY
Srbija (2032)	7,080	22,0	298,0
Češka (2032)	4,496	-38,2	148,3
Poljska (2032)	6,116	-58,8	226,4
Mađarska (2032)	7,736	-89,3	304,6
Rumunija (2032)	7,818	-48,2	238,0
Turska (2031)	8,490	-142,0	-1469,0
Rusija (2031)	15,985*	616,5	925,5
Kina (2032)	2,832	-2,5	1,3

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters) i Srbiju (podaci iz sekundarnog trgovanja).

* Podatak od 25. 2. (poslednji raspoloživi podatak pre zabrane trgovanja državnim HoV Rusije).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je porasla za 3,62% i kretala se u rasponu od 1.805,70 do 1.862,40 USD/Oz (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

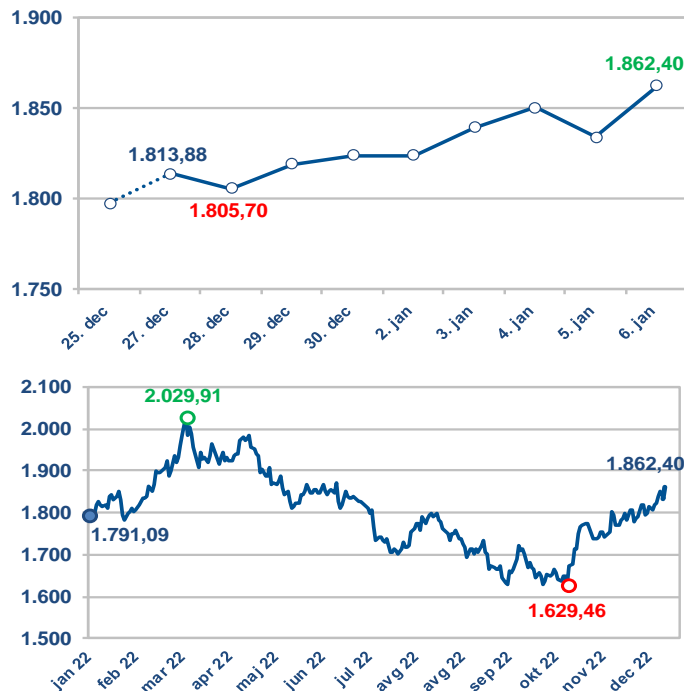
Na rast cene zlata tokom posmatranog perioda uticali su: povećane geopolitičke napetosti; rast broja zaraženih u Kini od virusa korona; vesti da Kina povećava rezerve zlata (dodatne 32 tone u novembru, prvi put od 2019); očekivanja MMF-a da će SAD, EU i Kina zabeležiti istovremeno usporavanje privredne aktivnosti i da će jedna trećina svetske ekonomije ući u recesiju 2023. godine; objavljivanje slabijih od očekivanih podataka ISM indeksa uslužnog sektora SAD zbog hladnog vremena, smanjenog broja putovanja i čestih nestašica struje, što je krajem izveštajnog perioda značajno uticalo na pad vrednosti američkog dolara, pad stopa prinosa na državne obveznice SAD i podstaklo tražnju za investiranjem u zlato.

Cena zlata je porasla za 3,62% i na kraju izveštajnog perioda iznosila je 1.862,40 USD/Oz.

Na povremeni pad cene zlata uticali su: izjave pojedinih predstavnika FED-a da je prerano da se proglašava pobjeda u borbi protiv inflacije i da treba nastaviti povećanje kamatnih stopa u 2023. godine; prodaja zaliha zlata najvećeg ETF fonda *State Street SPDR Gold Shares*; odluka o ublažavanju ograničenja protiv kovida, jer bi otvorenija Kina mogla podstaci inflaciju, što je povećalo stope prinosa na obveznice i izvršilo pritisak na cenu zlata.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa brent smanjena je za 7,35% i kretala se u rasponu od 76,41 do 84,97 USD/bbl (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

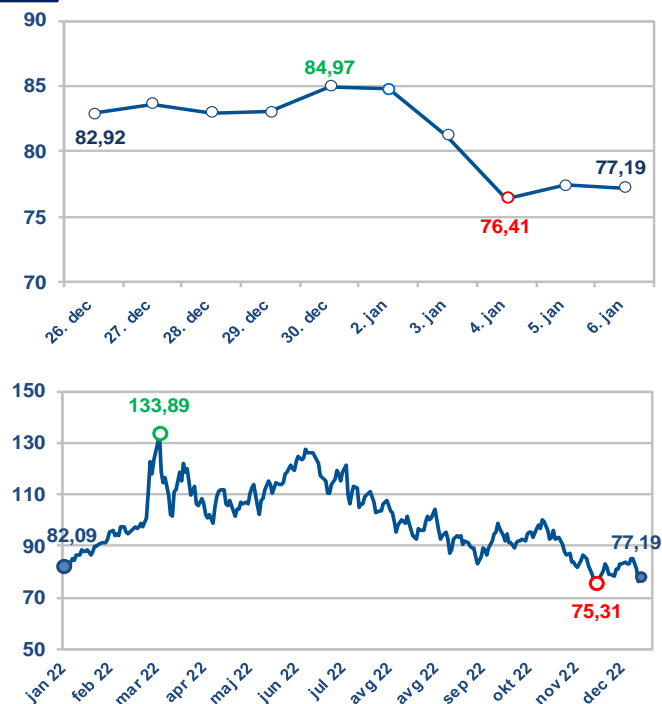
Na pad cene nafte u posmatranom periodu uticali su: strah od usporavanja privredne aktivnosti i ulazak svetske ekonomije u recesiju 2023. godine; povećanje proizvodnje nafte od strane grupe OPEC+ u decembru uprkos dogovoru o smanjenju ciljeva proizvodnje da bi se podržalo tržište; toplija zima u Evropi od očekivane, uz trend rasta zaliha gasa; podaci o usporavanju tražnje za naftom na globalnom nivou; povećanje broja slučajeva virusa korona u Kini, što je smanjilo nade u oporavak potražnje za gorivom najvećeg svetskog uvoznika sirove nafte.

Cena nafte je smanjena za 7,35% i na kraju posmatranog perioda iznosila je 77,19 USD/bbl.

Na ograničenje daljeg pada cene nafte uticali su: uredba koju je potpisao predsednik Rusije o smanjenju proizvodnje nafte od 1. februara 2023, kao odgovor na ograničenje cena ruske nafte od strane G7 i EU i zaustavljanje prodaje nafte državama koje to podržavaju; rast troškova unajmljivanja i osiguranja brodova za transport nafte; štrajk radnika u rafineriji nafte u Iranu; pad proizvodnje nafte i gasa u SAD zbog pogoršanja vremenskih uslova; prekid rada naftovoda *Colonial* u SAD; izveštaj Američkog instituta za naftu (*API*) o značajnijem od očekivanog pada zaliha sirove nafte u SAD; smanjenje broja operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.